

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS & HOLIDAYS (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи Америка дійсно хвора

Убивство сенатора Роберта Кеннеді, що не було відомим випадком, а сталося після виступа президента Джона Кеннеді, д-ра Мартіна Лютера Кінга, кількох активних діячів мурунського руху і загального зросту злочинності, скріпило переконання, що Америка — «хвора країна». За познаних їй недуги вважають студентські заворушення, палення рекрутаційних карток, явище «hippies», непошанування права, зобов'язуючих законів і публічного ладу. Це те, про що говорив президент Джансон у радіо-телевізійній промові 5 червня ц. р., коли Роберт Кеннеді знаходився ще в шпиталі між життям і смертю: «Сьогодні ввечері ця країна знову стоїть в обличчі безправ'я, ненависті і безглуздя, що загрожували в її середині. Було б але, було б самообманом легковажити з цього між безправ'ям та ненавистю і цим актом насильства».

Але Ліндон Джансон слухав після того додав, що «було б так само легко і таким самим обманом доходити з того акту до висновку, що наша країна хвора, що вона втратила баланс, що вона затримала зміст, куди треба працювати. Ми навіть затримали звичайну пристойність». І щоб не узагальнювати злочини одиниць на цілу націю і не перебільшувати значення окремих актів, Президент підкреслює, що чейже не 200 мільйонів людей стріляли на Джона Кеннеді, Мартіна Лютера Кінга і Роберта Кеннеді, а власне окремі особи.

Все ж, коли таких окремих осіб є багато, коли якась сушня подія трапляється часто, коли закони порушуються в різних ділянках суспільного життя, то це вже не випадок, а суспільне явище. Обвинення рівня громадської моралі в 3-х виданнях Стейха, укладок поваги до авторитетів, розпрямлення понять про мораль — це такі факти сучасної американської дійсності, що їх ніхто не заперечує. Дискусійним, сумнішним є тільки питання, чи ці негативні явища огорнули вже такі широкі верстви населення, що можна говорити про «недугу» цілої країни, цілої нації. Діється про те, щоб зберігати настільки об'єктивності, щоб не попадати в протилежну до самовдоволення і надмірного оптимізму крайність самообману і добування тільки темних місць.

На що тепер власне й ведеться палка дискусія в пресі, радіо, телебаченні, Перш за все — тоді відірвати Америку від решти світу. Роберт Кеннеді є тільки останньою жертвою історичного світу, який розгортає більші сили, аніж їх можна контролювати. Шість днів характеризує атмосферу воєнного світу: зухвалість протиставлення влади, зарозумілість, безвідповідальність, рід моральної молодення розп'ятого, що її не зупиняють релігійні ані етичні переконання. Отже, коли говорити про недугу, то хвороба є сьогодні не тільки Америка, а й увесь сучасний світ. Бой явище таких студентських авантур, які не мають прецедентів у миттєвих часах, — явище заперечування індивідуальності й суспільної моралі, явище об'єктивної авторитету влади, спроби будь-якою існуючою суспільною ладом — це явище, відоме не тільки в Америці, а й в усьому сучасному світі, особливо у високо економічно розвинених країнах. Американські історики й соціологи пояснюють це зростання злочинності в цій країні відносно коротким часом, що ділить сучасну Америку від тієї піонерської доби, коли процвітало насильство і коли з великим трудом промочувала собі дорогу законність. Ще не так давно існувало, «право лічущу», ще не так давно існував культ кіса й пістолі, що були чи не єдиними гарантантами життя і безпеки в тих часах беззаконня. Коли сьогодні фільм і телевізійна черпають тематику не тільки з світських сторінок піонерства, але й з доби кривавих розрахунків між гангстерськими бандами, то це безумовно не може впливати ушляхетнюючи на умови молоді. Так само не причисляється до поглиблення почуття громадської моралі, «сенсационізм» американської преси, яка роздуває кожний негативний виразок, промовчуєчи і відсуваючи на задні сторінки творчі почини.

Ціла Америка і вільний американський наряд не є хворі. Але вони роблять помилки, надто легковажно ставлячись до розкладових елементів і надто потурочуючи тим, що розносять бацили недуги безправ'я. В сучасній Америці існує не лише культ свободи. До цього культу причисляється однею присуду Найвищого Суду, твори інтелектуальні професори, політична школа лібералів. Перед Президентом, Конгресом, усім суспільством стоїть на черзі дня — скріплення не безмежних вольностей, а почуття пошани до законів.

М. Килимний

ДИВЕРСАНТИ Й ШПИГУНИ З АКАДЕМІЇ НАУК СССР

Курирство. — Відомий со-ветський вислів: «Усе на службу соціалізму», в тому числі й наука, література, мистецтво, не є тільки пропагандним гаслом, а здійснюється практично, і то на широку скалку. Що це так, можна було нещодавно переконатися з доволі докладних повідомлень бразилійської морської поліції, які передали для світової преси.

Ніхто не здавав собі належних справ з того, чому останнім часом так посилюється комуністичні заворушення в Колумбії, Венесуелі, Панамі, Чилі і навіть у Бразилії, де чимала й добре оброблена армія має досвід боротьби з комуністичною небезпечкою. Тепер уже цей факт не є таємницею.

Наприкінці квітня бразилійська океанська зв'язкова служба почала ловити радіо-сигнали, надавані з невідомого місця та об'єкту. Сигнали були зашифровані, а на них виходили також зашифровані відповіді. Спеціальними контрольними приладами протягом кількох днів визначено приблизно район, де можуть перебувати особи, що утримують між собою таємний радіозв'язок. Негативно після того бразилійські розвідки літаки виявили в океані советський корабель з дивною назвою «Кегостров». На радіовий запит, що це за корабель і що він тут робить, одержав відповідь: «Кегостров» — корабель Академії Наук СССР із спеціальною лабораторією для утримання постійного зв'язку з советськими супутниками в космосі.

Уже не в океані, а тим більше не в космосі, а в нетрях бразилійського суходолу адалось по якомусь часі розшукати і зловити отіх «сателітів», що з ними «Кегостров» стояв у постійному зв'язку. Були це комуністичні диверсанти, добре озброєні і забезпечені радіовою апаратурою та поважними сумами грошей в американських долларах і в бразилійській круэйрейрах.

Капітаном «Кегострова» Миколу Тригубенко заарештовано негайно після того, як по даним йому курсом у напрямку на Сантос. 4-го травня корабель Академії Наук СССР, в супроводі бразилійських воєнних літаків та морських одиниць, причалив до цього міжнародного порту, де змушений був кинути кітву, чекаючи на дальший перебіг подій.

До корабля причалили «з дитовою візитою» представники бразилійської військово-морської охорони, в супроводі советського консула в Сантосі Віктора Тарасова. Зустріч їх капітан «Кегострова», який показав офіційні документи про те, що «Кегостров» належить Академії Наук СССР, що міститься його 5,227 тонн і що він має велику лабораторію, обладнану апаратурою для спостережень за космосом і зв'язку з сателітами. До особливого складу корабля, заявив капітан, належать науковці з їхніми

помічниками — лаборантами та навігаційна команда. Також матроси й офіцери. Оточують корабель війська, капітан Тригубенко і член Академії Наук.

Представники бразилійської контролю не задовольнялися тим рапортом і в присутності консула Тарасова провели ревізію корабля, а потім повторювали її ще кілька разів. В процесі тих ревізій з'ясувалося чимало такого, чого не згадав Тригубенко в своєму рапорті. Насамперед звернувся на себе увагу велика кількість фотосвітлин, зроблених з океанського узбережжя Бразилії та деяких інших країн Латинської Америки, а також вибіри глибини прибережних вод.

На «Кегострові» знайшлися ще кілька осіб, без певних обов'язків. Як виявилось, вони належали до тих комуністичних закордонників, диверсантів і шпигунів, яких з корабля ще не встигли висадити на суходіл. Бойовий та політичний вишкіл вони проходили на Кубі.

Згідно з зізнаннями схоплених у глибині Бразилії «сателітів», які утримувалися радіозв'язком з «Кегостровом», з цього корабля висаджували на берег спочатку двох-трьох диверсантів, а коли вони пробивалися вглубь терену й давали про себе знати, висаджували на берег нових. Перші йшли далі, аж до означеного місця зв'язку з місцевими комуністичними ділками. В такий спосіб створювалося для комуністичних воєнних безпечні пункти переходу.

В міжчасі наспіли з Боготі вісті про викриття в Колумбії підпункту комуністичного центру, в складі якого було 5 «сателітів» висаджених з «Кегострова». Ці особи, крім усього іншого, привезли з собою для організації закордонної діяльності американських доларів, які одержали в советському посольстві в Гавані. У місті Маракайбо, в Венесуелі, затримали двох «сателітів», які творили місцевий комуністичний центр. У Панамі арештували «сателіта» — одиначку, який мав при собі, крім автоматичної пістолі і радіофонічного апарату, 49 тисяч американських доларів. Заарештовано кількох «сателітів» у Чилі, а також декілька з тих, що керували бурхливим першотравневою демонстрацією студентів і робітників у Сан-Павло. Їх також вважають причетними до «Кегострова».

В комунікаті морської поліції порту Сантос сказано: «Советський корабель «Кегостров», як встановлено слідство, займався систематичним звантажувальним підприємством. «Кегостров», що належить Академії Наук СССР, транспортував закордонників до різних країн Латинської Америки, переважно Куби, для ведення операції Гевара».

«Кегостров» причалив до Сантосу 4-го травня, а відчалив 22-го травня. Отже, «гостював» у бразилійсько-

Леся Лисак

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Так швидко біжать — про-бігають роки, що вже навіть думкам за ними несила під-бінгати. У весняні простори зеленіє світ молоді та буйні дідусеві коні так швидко не мчали. Бо сині коні, хоч уперед рвалися, та все таки приставали, зупинялися. А роки не зупиняються — роки все біжать та й біжать, позад себе не оглядаючись. Чого ж це я про дідусевих синих коней згадую? — сумовито очі під синіми бровами усміхнувшись. — Це тепер анахронізм. Не про синіх коней, а про дітвоті тепер годиться говорити. Дітвоті за тридцять хвилин чи не триста миль пролетить, не знаю, ніколи ще не літав. Та бачу, що все тепер поспішає, усі поспішають. Мабуть тому таким далеким видається те все, що проминуло. Таким далеким, що ані ніким джетом до нього не дістанешся. Але думками все до нього зайти можна, — до того, що проминуло, а чого забути не годен...

От, тут часто до мене в гості заходять, — хитку-лась синюча голова. — От думую та й думаю, що завтра Зелені Свята. Підуть завтра люди до церкви, потім де-які прогулянку, в гості. А я сам наші зелені поля піду. На ті давні поля, у давні часи. З процесією завтра на поля піду. Задумався.

«Ви ще пам'ятаєте, як колись у нас Зелені Свята святкували? — Знову усміхнувся. — Треба б сказати Зіслання Святого Духа, та в нас на селі просто казали: Зелені Свята. Ви пригадуєте, як у Зеленому Суботі кожне — кожнісіньке подвір'я чисто замітали? Ще й дехто ліскою стежку присипав. А господарі ставили на воротах «май». На кожних воротах «май» мусів бути, хоч і без нього скрізь так зелено, так дуже зелено було. І тоді під вечір бігли діти над ріку та-арку рвати. Ви ще пам'ятаєте, як пахла татара? — Чи пам'ятаю? Хіба ж можна забути ті довіри вузкіх зелені стежки із ніжними рожевими квітками вишні? Хіба ж можна забути, як вони пахли в кожній хаті?

А як дівчата усі образи зеленими гілками завішували — пам'ятаєте? — Так, пам'ятаю. А як дівчата усі образи зеленими гілками завішували — пам'ятаєте? — Так, пам'ятаю. А як дівчата усі образи зеленими гілками завішували — пам'ятаєте? — Так, пам'ятаю.

мій порті 18 днів. «Гостова» — звичайно, в оточенні бразилійських бойових морських одиниць. Раніше відпустити його ніяк не випадало, бо слідство поширилося на значну частину латиноамериканського континенту. В результаті капітан Тригубенко, без усяких застережень, мусів підписати протокол обвинування, а консул Віктор Тарасов, протини дроблення у бразилійській адміністрації, та те, що «все так нещасливо сталося».

Отже Академія Наук СССР, під керівництвом партії, пошукує теорію з практичного шпигунства, диверсантів, закордонників. Академія Наук у Москві на чолі з президентом Келдишом справді поставила «все на службу соціалізму».

«Це мій дідусь! — ясно-прясно усміхнувшись очі. — Із старого шляхетного роду Радівичів. Мов біблійний патріарх — достойний був. Бога, рідну віру та своїх лю- (Закінчення на стор. 7-й)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редатор: Д-р Михайло Данилюк

ЯК ІЗ ВАШИМ УЛЬКУСОМ?

Латинське слово «улькус» в перекладі означає відкриття рану, яку по-українськи часто називають виразкою, вередом, рідше язвою. Найчастіше цю назву пов'язують із «улькусом» шлунку або дванадцятипалої кишки, яка є безпосереднім продовженням шлунку.

Справді, виразка шлунку, а ще частіше дванадцятипалої кишки — це часто захворювання, зокрема в сучасній добі з прискореним темпом життя, нерівномірним харчуванням та відпочинком. Хоч ми не маємо докладних даних, як було з цим захворюванням у старих часах, бо тоді не знали ще рентгенівських пересвітлень, все ж можемо з певністю сказати, що ці виразки ростуть разом із ростом цивілізаційного темпу.

Причин постанови виразки докладно не вивчено. Колишні пояснювали їх виключно поганого дієтою, але новітніми часами виявилось, що харчі, хоч і мають відношення до розвитку виразки, все ж не є основним фактором. Наприклад, у людей в німецьких концентраційних таборках, які випускали офіційні дані, рідко зустрічався «улькус», хоч харчування було там жахливіше. Незаперечним фактом лишається, однак, те, що висока кислотність шлунку, зокрема підвищений вміст соляної кислоти, завжди супроводить виразку.

Аналіз продукції надмірної кислоти проводить до різних висновків, але майже завжди підтверджує факт, що люди з високими емоційними, нахилом до хвилювання чи турбот мають неординарний вміст кислоти. Це зокрема стосується людей, які свої переживання, «жовту» у собі, а не видають у вигляді вибухів температури, а також, тих, що мають «жовту» емоційний конфлікт, коли «душевні дебати» персональності відбиваються ростом і довшою надмірної кислоти.

Надмір кислоти приводить до запалення слизової оболонки шлунку або дванадцятипалої кишки, і коли такі стан триває довший час, постан на цій делікатній оболонці маленька ранка — виразка готова. Треба сказати, що зрідка бувають також випадки виразки шлунку при дуже низькій кислотності або й при відсутності кислоти, але механізм їх постанови інший. До речі, люди з такими виразками мають особливий нахил до витворення рака шлунку.

Отже, більшість виразок виникають внаслідок високої кислотності в шлунку. Тому не дивно, що при лікуванні лікарі звертають особливу увагу на дієту, якої пацієнти мусять дотримуватися навіть після закінчення виразки, щоб забезпечити себе проти її повертання.

Звичайно така дієта виключає всі гострі, солоні та кислі речі, гострі приправи, як хрін, перець і т. д., надмір сирої горючої та овочів, важкостворимі роди м'яса, як шинка, а також надмір смажених. Всі ці харчі або самі по собі підкошують і так високу кислотність шлунку (кислі овочі, смет, приправи, мариновані та консервовані речі), або через важкостворимість побуджують шлунок до надмірної продукції кислоти (смажене м'ясо, товщі, важка горюча).

Звичайно пацієнтів рекомендується пити багато молока та споживати більше страв, виготовлених на молоці. Це легко пояснити, бо молоко — це не тільки легка страва, але також воно має лугую реакцію і неутралізує кислоти в шлунку.

При діагнозі виразки лікар приписує відповідні ліки, які діють в основному на дві групи ліків, що споводують обнижувати кислотність, і ліки, що неутралізують надлишок кислоти. Такі ліки приписують також в додатком певних складинок проти хвилювання, безсоння, пригнічення і т. д. Але який би лік не був приписаний, він призначений на боротьбу з надміром кислоти, а тому, що дієта також має вплив на їх продукцію, думне важливо, щоб пацієнт таки дотримувався приписаного харчування. Інакше, коли пацієнт дієти не тримається, він фактично нехтує приписаними ліками.

Навіть після виключення виразки, як сказано, треба триматися певного режиму, а також заживати ліків, куплених без рецепта, для неутралізації кислоти. Таких ліків є чимало в аптеках, і кожний лікар має свої вполюбовані щодо них. Не варто купувати деяких «чудодійних» рекламованих ліків, що мають надмір запальних солей і часами можуть стати причиною автокорекції ниркового каміня.

Чи виразки небезпечні? Безперечно так. До 10% виразок шлунку, якщо вони не гояться протягом 6-8 тижнів, можуть дати початки шлункового раку.

Виразки дванадцятипалої кишки дають три основні ускладнення, хоч майже ніколи не приводять до раку: 1. виразка може розрватися до такої міри, що призведе до заміщення кишки, т. зв. обструкції; 2. виразка може тріснути, пройшови стінку кишки, і створити нагній перитоніт, себто гнійне запалення очеревини, і тоді операція необхідна протягом кількох годин, щоб урятувати людину; 3. виразка може пройти кровоснабженню судини і спричинити рясну кровотечу, при якій також часто потрібна важка операція або затяжне лікування з переливанням крові і т. д.

Ще одна небезпека криється за всіма родами виразок: мале, але постійне кривання в кишковий канал, що іноді непомітно приводить до анемії та загального виснаження, часами грізного. Ця проблема вже зв'язана із загальними симптомами внутрішніх кровотеч і ми до них повернемося у наступній статті.

1903, стор. 376.) а советські дослідники ще й досі умисне применшують мистецтво високоартістичних пам'яток нашої архітектури, мовляв, нічого особливого — можна їх дорівнювати!

Шоправа деякі визначні дослідники української архітектури, як от архітект Дм. Криворучко, сміливо підняли минулого року в Києві свій рішучий голос проти урядового руйнування наших архітектурних пам'яток, що нестримно продовжується й далі. Його відважна стаття під застережливим заголовком: «Щоб не відокремитися від Європи» — була надрукована в газеті «Українська правда» (Київ, 1964, 15 грудня, стор. 1).

Навіть чужі дослідники нашої архітектури, що відмінність її від московської часто відзначували. Так, наприклад К. Мокловський в різно писав, що «сербсько-галицькі галицькі становилися від російських» (Kazimierz Moklowski, Sztuka ludowa w Polsce, Lwów 1903, стор. 376.) а советські дослідники ще й досі умисне применшують мистецтво високоартістичних пам'яток нашої архітектури, мовляв, нічого особливого — можна їх дорівнювати!

Шоправа деякі визначні дослідники української архітектури, як от архітект Дм. Криворучко, сміливо підняли минулого року в Києві свій рішучий голос проти урядового руйнування наших архітектурних пам'яток, що нестримно продовжується й далі. Його відважна стаття під застережливим заголовком: «Щоб не відокремитися від Європи» — була надрукована в газеті «Українська правда» (Київ, 1964, 15 грудня, стор. 1).

Олександр Повстенко

ЛЕМКІВЩИНА ТА ЇЇ МИСТЕЦТВО

(2)

Найпоказовішою й найбільшою частиною виставки є чудові фотографії лемківських церков. Шоправа, деяка частина, менша із загального числа церков, ніби перемандрувала з сусідніх земель. Війнищини та Гупульщини — це мало типів для Лемківщини одностовпних церков, як от: у селі Далива 1889 р., у с. Чертеж 1742 р. (обиди у пов. Сянік); в с. Рівні 1780 р. (пов. Літвишів) 1893 р. (пов. Лисько) та декілька інших. Характеристична своїми чудовими пропорціями і відмінною композицією одностовпна церква св. Онуфрія, 1750 р. в с. Росоліні (пов. Лисько), що ніби уособлює собою

голову княжого лицаря в шоломі.

Але найбільш поширена форма лемківських церков — це величезні дерев'яні, неповторний у своїй композиційній вразливості храм — тип тридільної церкви з високою вежею-дзвіницею над входом, передньою частиною церкви або т. зв. бабинцем і чимраз нижніми зрубами центральної та бічної частини, завершених невеличкими банями. Дзвіниця належить до миттєвоча роля над висоток інших бань.

Ці вежі-дзвіниці, що нагадують нашу стародавню оборонну вежу, зростають привабливою формою втятої в двосторонньої піраміди і завершуються розширеною

частиною на зразок фортечних мурованих машикулів з нависаючою підлогою, або т. зв. підсвітним (бити ворога під собою криз отвори в підлозі і в стінах верхньої частини вежі). Вже один цей стародавній термін («підсвітність») говорить про спорідненість лемківських церковних веж із стародавніми оборонними мурованими та дерев'яними вежами.

Ці вежі в гармонійному поєднанні з усією конструкцією лемківської церкви, з грайливими дахами, що переходять із пірамідальною до легкої барокової форми, створюють неперевершену красу загальної архітектурної композиції церкви та огорожі просторої площі (цинтара) муром із сирого каменю, з вежею для головного входу.

Лемківські дерев'яні церкви — це поезія в архітектурі. Вони нероздільно зріднені з надзвичайно мальовничою топографією казково гарної закутаних Української Землі — Лемківщини. Вони вписані в кристалізацію

у лемківський вибагливий рельєф своїми висотними композиціями веж, що гордо піднімалися у небо і ніби застигли у спільній молитві лемків до Всевишнього про повернення їм насильно відібраної і збещеної їхньої землі.

Лемківські церкви — це шедеври української національної архітектури. На них лежить печать тисячоліття українського християнства, вони увітали в себе віки, криз які донесли до нас своєрідний архітектурний характер церков України-Руси.

Кожна нація була б гордою, коли б мала кілька отаких оригінальних пам'яток архітектури, як хоча б оці лемківські церкви у Поворознику (1612 р.), у Панатії (XVII ст.), у Чорному (1789 р.), у Волі Цекляській (1776 р.), у Матієві (1830 р.) у Рихальді (1653 р.). Тут що не пам'ятка — то перлина української національної архітектури. А подібних їм шедеврів лише за кілька десятиліть від початку другої

світової війни знищено вже третю частину з усіх лемківських церков.

Даремно шукати аналогій лемківської церкви в сусідніх землях Польщі, Словаччини чи в Румунії, хібащо деякі немісливі наслідування. Даремно також шукати в них безпосереднього впливу Заходу (романіцизму, готики, барокко), як про це досить, шоправа, невпевнено говорять відомі дослідники української церковної архітектури (В. Залозецький, М. Драган та ін.).

Звичайно, якісь незначні впливи могли бути, але задовольняючись лемківська церква настільки оригінальна і самобутня в своїх лаконічних вишуканих формах, що зовсім не потребувала якихось сторонніх впливів. У ній відбилася да в ній оукраїнська форма оборонної вежі і спостереження пункту фортець княжої доби, тим більше, що це було необхідним в умовах гірського рельєфу.

Лемківські церкви легко могло торкнутися барокко, знову таки не західна, а своє-

місцеве. Колиш у давнину вона будувалася як фортеця, бо в ті небезпечні часи монастирі й окремі храми в цілій Європі будувалися як оборонні фортеці.

Отже, саме тоді могла відбитися деяка спільність в загальних конструктивних формах і методах тогочасного церковного будівництва у Лемківщині і на Закарпатті, але не настільки, щоб утворювати лемківську церкву з російською, як це роблять сучасні советські дослідники. Так, наприклад, у І-му томі «Нарисів історії архітектури Української РСР» (вид. Академії Будівництва і Архітектури, Київ 1957 р.), де вміщено всього кілька надцять рядків про лемківські церкви, невдоволено сказано: «найбільш часто зустрічаються лемківські церкви, які в плані мають багато спільних рис з російськими та з лемківськими храмами» (стор. 216).

З тієї тенденційної характеристики можна подумати, що лемківська церква взагалі нічого особливого собою не

Філадельфія готується вшанувати 100-ліття „Провісника“

З огляду на це, що в біжучому році припадає столітній ювілей „Провісника“ і вся українська спільнота у вільному світі готується гідно його відзначити, Філадельфія не може позбутися задіяти в п'ятницю 1-го березня відбувся в домі Молодої Провісники ширший сходина представників українських організацій, які про обговорення справи, організувати Громадський Комітет для вшанування 100-ліття Провісника. А що працює в ширшому Комітеті не все йде справно, тому вибрано теж Діловий Комітет, який має провести підготовку до Ювілею.

Усі промови (д-р М. Пенко, д-р П. Ісаєв, проф. М. Остапак, інж. І. Остапак, інсп. М. Алексевич, мгр. Т. Кульчицький, В. Мацьків) зазначували заслугу Тов. Провісника у Львові, бо вона була правдивою матір'ю всіх українських організацій та всього організованого життя. Тому треба докласти всіх сил, щоб відзначення сотих роковин Провісника було на правду гідне. Промови подавали проєкти, як було б найкраще відзначити цей ювілей.

Перше засідання Ділового Комітету мало в програмі:

1) Вибір, голови, містоглови, секретаря, скарбника, пресового референта та імпресової комісії.

2) Устаткування плану праці та обдумання проєкту святкування.

По короткій дискусії Ді-

ловий Комітет ухвалив так: голова д-р М. Пенко, містоглова — д-р М. Остапак, секретар і прес. референт — В. Мацьків, скарбник — інж. Р. Кравців, до імпресової Комісії призначено — п-і Р. Матюшу, д-ра П. Ісаєва і мгра Т. Кульчицького, а проф. М. Остапак, інж. І. Остапак і проф. І. Струк стали відмінними членами.

Продискутувавши справу праці Комітету і програми святкування, рішення просити Наукове Товариство ім. Т. Шевченка влаштувати прилюдну наукову конференцію про ролі і значення „Провісника“, просити „Самоміч“, щоб присвятив одне число „Живої Газети“ на доповіді про працю „Провісника“ на рідних землях та в інших країнах нашого поселення, та в дні 8-го грудня організувати концерт або фестиваль молоді, організувати бенкет враз з концертом, якщо будуть сприятливі умови, видати якусь вартісну публікацію, есентуально створити якийсь інший тривалий пам'ятник, щоб довгі літа пригадували нам про діяльність Провісника та рівночасно служили українській спільноті до піднесення її культурних цінностей.

Рішено теж конференції з різними нашими організаціями та особами, запрошувати їх до співпраці.

Реченці імпрес будуть подані у встановленому часі.

Володимир Мацьків

Рефлексії про ювілята

(Відгук на статтю „Два артисти“)

У нас на еміграції деякі речі є так сполучені, що люди до них привикли і не звертають на них уваги. До таких, виспіваних на всі боки, явищ належать ювілі. Те відноситься і до згадки про сценічний ювілей двох наших відомих опікунів п. Л. Рейнгардта і п. Івана Гоша в „Свободі“ під заголовком „Два артисти“.

Говорити про сценічний ювілей є тяжче ніж про всякий інший ювілей, бо все інше приходить легше, ніж праця на сцені. Очевидно, на нашій еміграційній сцені. Ця „еміграційна сцена“ почалася для ювілятів, п. Івана Гоша, що тоді, коли молодість ухилилася до нього своїми яблунами-цвітками очима, коли мрії і плани відкривали йому свої золоті ворота у голубу кришталеву будучину.

Молодий Іван Гош, повний енергії і завзяття, з талантом і даром Божим вирушив у світ, щоб здобути собі більше співачів науки, мистецького стажу та кар'єри й славу. На жаль, всі плани перекреслила війна, повсюдні нестатки і еміграційні невдачі. Війна відірвала його від рідного рідного, від родини, усього, що творило його сенс життя. Війна кинула його в робітничий табір у Німеччині, де він разом з друзями-акторами зі ставіславського театру мусів їздити до осередків робітників з імпресами. Інші молоді співаки могли вишліфовувати свої високі „Ді“ і „До“ в світових ко-о-серваторах. І. Гош з вузлом, у якому були закручені шаравари, чоботи, пояс, шапка та інші додатки козацької гардероба, „товка“ то дрімлю, то титаровим автоматом від табору до табору і перед сотнями нещасних, втомлених „остів“ і „західників“ тягнув невмирущо „Молитву“ Андрія з „Запорожців за Дунаєм“ та арії з інших українських опер і опереток. Бували хвилини, що і він і всі на сцені і в залі ридали гіркими сльозами.

ми та унісоном повторили: „Там за тихим Дунаєм, на землі с Божий рай, ми туди, туди бажам“...

Декому бажання сповнилося, а деякого доля кинула не до дуже тихий Атлантичний океан, де він дістав тухлятих лаврами широкими, за тою Україною. Але самою тугою жити не можна і не можна тугою пообидати ні поперечити, і тому кожний, як може, заробляє на хліб насущний, а у відірваних від сну і відпочинку годинах старастеся зробити щось доброго для української громади, чи як наші Ювіляти, для української сцени.

Не раз рештаками сил і останніми залишками енергії вони працюють, щоб старим пригадати Україну, і щоб молоді, для якої Україна тільки сяє, могла хоч на сцені побачити від часу до часу тих чарівних і незабутніх Карасів, Одарок, Андріїв і Наталок, з яких складається наш нарід.

Ми старші не раз скривимось, коли побачимо оголошення про „Чорноморців“, „Наталку Полтавку“, „Катерину“ чи іншу класичну оперетку, які ставить наш ансамбль. Нам здається, що маємо вже досить тих „Запорожців“ і „Наталок“, та в дійсності ми їх ніколи не будемо мати досить, бо вони є відзеркаленням нашої української психіки і ми завжди з приємністю будемо дивитися на ті вистави ще раз і ще раз, як все нас тягне до подивитися на себе в зеркала, щоб побачити себе, ще раз і ще раз.

Тих кілька думок я дарую для Ювілятів замість букетів троянд. А п. Іванові Гошові, який нездовго матиме свій власний концерт, бажаю, щоб співав нам ще довго і як той соловейчик з казки, що привернув до життя китайського царя, вносячи припіваний пудіс і в наше життя, притиснене працею, поспіхом та однаковістю.

Александр К.

ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО ВИЩОГО КУРСУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ВІДДІЛІ УНКА В МІННЕАПОЛІС, МІННЕСОТА

При побажанні нашої молоді, яка закінчила парафіальні школи, та заходами голови Відділу УНКА д-ра Михайла Козака і мгра Володимира Коса, директора вищих курсів українознавства, — почавши з 14 жовтня 1967 по 24 травня 1968 р. кожної суботи відбувалися виклади українознавства вищого ступня. Учасників зрослося було понад 20, але виклади закінчили: 15, 6 класів і 9 дівчат, яких йде на подальше для історії: Вова Віктор, Гордінський Володимир, Куданович Ігор, Каркоць Андрій, Пригара Анатолій, Снігирівський Аркадій, дівчата: Бреславець Катерина, Вовчак Мирослава, Кос Христинка, Каркоць Орися, Левницька Люба, Левницька Оксана, Никифорул Леся, Паньків Віра, Філіппович Наталія. Всі вони одержали посвідчення і мали спільне фото з викладачами.

Лекторами — викладачами були: 1. Історія України (з географією) — визначні події і події II, від початків книжкової доби по сьогодні. — протоп. д-р Володимир Левницький; 2. Історія українського письменства: п-і Оксана Соловей; 3. Розвиток української літератури від Івана Котляревського, — інж. Валентина Єрмоленко; 4. Українська мова (граматика, особливості фразеології): проф. Олександра Костюк; 5. Українське образотворче мистецтво: проф. Михайло Михайлович; 6. Теорія і практика марксизму: д-р Євген Миценюк. — Про історичне значення Української Церкви в нашій історії викладав о. д-р Володимир Левницький.

24-го травня зібралися учасники з лекторами та родичами і гостями на закінчення цього успішного вищого курсу українознавства в залі Народного Дому з таким порядком зібрання: 1. Вступне слово директора курсів мгра Коса, в якому він з радістю ствердив гарний успіх курсу. Подякував усім за щире прагнення та прохання продовжувати курси в новому шкільному році. 2. Голова УНКА д-р Михайло Козак радів з успіхів і дякував лекторам та батькам і учасникам за їхню співпрацю. Д-р Козак привіт знову по аккадії ще більший курс українознавства, коли б лише батьки заохотили вислати своїх дітей. Цей курс створив на високому науковому рівні, і учасники багато скористали. Він роздав всім учасникам посвідчення відбуття курсу і спільне фото-фото.

Вищі Курси Українознавства в Міннеаполісі

учнів з лекторами. — 3. Опісля „педелі“ курсів Оксана Левницька здала звіт з ділової частини курсу і попросила в імені всіх курсантів Паньків Віру, яка покинула нас, та вручила їй на пам'ятку „Кобзаря“. — 4. Вкінці висловлювали свої думки батьки й гості, — при перекусі.

Треба сказати, що курс дав багато знань з українознавства, наша старша молодь, яка була увесь час зацікавлена лекціями.

Минуло висловитися з побажаннями і подякою нашим лекторам за їхні преподання і нам зрозуміли виклади, що дали нам ширше знання рідної духовної культури нашого народу. На протязі цілого курсу не було ніякого відпаду, щоб лектори полишили нас самих або не дали нам за кожним разом нового знання. Щиро дякуємо всім за цю працю над нами молоді, що колись маємо стати до національної і громадської праці, на місце наших батьків!

Такі курси нехай переведуть нашої еміграції! Шаста, Боже!

Оксана Левницька

Нью Йорк, Н. Й.

У 50-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

26-го травня, в Укр. Інституті Америки під почесним Кравчим Комітетом, що його очолює: Архипіскуп Паладій, Владислав Ярослав Габро та Андрій Кушак і численні Організації під протекторатом Громадського Комітету м. Нью Йорку, відбулося імпресивна Академія в 50-річчя відновлення історичної української Гетьманщини в 1918 р. під владою гетьмана Павла Скоропадського.

Крім численних представників наших Організацій, на Академію прийшли й представники інших повсюдних народів, в тому представники єстонської преси, представники болгарів, козаків та інші. На сцені явилися представники зі своїми прапорами. Пані Карін Нелсон на фортеп'яно відіграла американський гімн.

Академію відкриває голова Гетьм. Організації м. Нью Йорку і голова Громадського Комітету, інж. Вол. Вазилевський, який прочитав привіт від П. Високого Гетьманівни Єлисавети.

Змістовну промову про правне відновлення Гетьманщини виголосив радн. Д. Левчук із Філадельфії. Оксана Івашенко, меццо-сопрано, при форт. аккомпаніменті п. Карін Нелсон, відповідала: „На Дніпрі“, „Гопак“, слова Т. Шевченка, муз. М. Мусоргського та французькою мовою Арію з опери „Самсон і Далила“, муз. Сен-Санта. Присутні привітали цей виступ довгими оплесками.

Атракцією Академії була

безперечно поема Леоніда Полтави „Пам'ятки минулої слави княжої і гетьманської доби“, яку в супроводі форт. аккомпаніменту проф. В. Перфецького декламувала рецитувала дружина поета, в інтервалах якої по черзі на сцену виходили панючки, репрезентуючи різні епохи нашої історії у пререкрасних історичних строях, яких присутні вітали гураганними оплесками. Проф. Богдан Перфецький відповідно до епох пригравав відповідні пісні. По закінченні читання поеми всі одинадцять панючок вийшли на сцену. Їх представила пані Неоніла Кинш. Ця ілюстрація нашої історичної нощі відбулася заходами 64-го Відділу СУА в Нью Йорку.

У другій частині виступила п-на Галина Саран (віолончель), яка в супроводі форт. аккомпаніменту мгр. пані Олександри Саран-Бунін, відіграла „Арію“, муз. С. Баха та „Концертний Етюд“ муз. М. Аївазяна. Присутні прийняли цей виступ молоді віолончелістично тепло.

На високому мистецькому рівні прадекламував інж. Роман Степанак „Пролог“ із поеми „Неофіти“ Т. Шевченка. Маєстро бас-баритон, артист Львівської Опер., — Лев Рейнгардт в супроводі фортеп'яно під проводом проф. В. Перфецького, проспівав: Арію короля з опери „Анна Ярославна“, „Гетьманів“ та „Ой Дніпре, мій Дніпре“. Оплески довго не змовкали в залі, бо наш маєстро був в повній силі й

Сенсаційний концерт в Нью Йорку

Несподіванками і відзначався концерт братчиків у церковній залі Свято-Троїцької катедрі УАПЦ в Нью Йорку 26 травня. Він був справді сенсаційним бо й породило його цілком несподіване пробудження з догмату братчиків цієї парафії, засоромлених, трудолюбних сестричанин, які гостили своїм смачним борщем, варениками прижмаками, голубцями тощо. І нахвалювали „засмакувати“ всіх гостей на храмовому святі цієї катедрі 9 червня ц. р. Нарешті оголосили програму та виконавців концерту.

1. „Думка і пісня“, — муз. композ. і викон. Т. Церкевич.

2. „Три шляхи“, муз. Степаново, і „Пісня от. Сірка“, муз. Стеценка, протд. М. Чалий.

3. „Ой у полі вітер віс“, муз. Лятошинського, і „Ой ти, дівчино“, муз. Гнатюшина, — вик. Тамара Лихолай.

4. „Коли розлучаються двоє“, муз. Лисенка, — дуєт протд. о. М. Чалий і Т. Лихолай.

5. „Плавай, плавай, лебеденку“, муз. Стеценка, та „Чом, чом, не прийшов“, народна пісня, — вик. Валентина Наливайко.

6. „Місяць на небі, жду тебе, коханий“, нар. пісня, та „Під віком розцвів зелений молодий бузок“, муз. В. Костенка, — дуєт Лихолай і Наливайко.

7. Фортеп'яновий супровід — Марія Цуканова!

Такі виконавці з оперовими голосами, і така програма цього концерту, та, особливо, її виконання! — були несподіванкою і справжньою сенсацією! Та викликали жаль, що він не був оголошений в „Свободі“. Бо ж Т. Лихолай (сопрано) і В. Наливайко (колоратурне сопрано) — обидві солістки хорі цієї катедрі, тут і на своїх концертах та в опері „Сватання на Гончарівці“ і „Запорожці“ чарували всіх своїх чудовими голосами й співом. А протидіюючи Микола Чалий своїм безконечним басом потрясав душі і зорні свічки в катедрі, особливо своїм громовим — „І всіх, і все!“

Сенсаційною несподіванкою тут була талановита піаністка, маларка і письменниця, Марія Цуканова. Висока музична й мистецька

освіта (Харківська консерваторія) і здібності п. Марії Цуканової допомогли їй опанувати навіть і те інвалідне піанно, яке зіпсувало настрої виконання своїх композицій молодого й здібного піаніста, Т. Церкевича. Без жодної попередньої проби зі співаками п. Цуканова протекла виконавці таку майстерність гри, що навіть і те піанно замінювало своє „Ой мамо, мамо, — буде зле!“ — на добре!

І навіть у такій непридатній для концертів залі усі виконавці концерту зуміли полатити й зачарувати слухачів. Во всі співаки мали, крім чудових голосів, ще й уміння співати з душею і для душі й розуму слухачів, та полатити їх співом, і змістом чудових українських пісень. Тому всі вони зворушували слухачів аж до нестримних сліз і бурхливих оплесків.

Перший протидіююч М. Чалий примусив плакати слухачів разом із дівочими особами пісні „Три шляхи“.

Протидіююч М. Чалий ще більше полатив слухачів і бойовим кличем от. Сірка: „Гей, леги, мій коню, степани, ярами, розвій мою тугу в бою з ворогами!“

Ту велику тугу злагіднила й розвіяла п. Лихолай своїм чарівним співом і чудовими картинками жартівливої пісні „Ой у полі тихий вітер віс“, „Ой ти, дівчино, з горіха зерна“. Вона українським соловейком зачарувала аудиторію так, як опора зворушує всіх у катедрі своїм солов'їним співом молитви „Отче наш“.

Треба було бачити й чути, з яким захопленням і гучними оплесками дякували слухачі протд. Чалому і п. Т. Лихолай за їх чудове виконання зворушливої пісні „Коли розлучаються двоє“!

Так само полатили всіх своїм колоратурним сопраном і солов'їним співом з душою та відповідною мімікою п. В. Наливайко, нагороджена бурхливими оплесками за чудове виконання „Плавай, плавай, лебеденку, та жартівливої й чарівної пісні „Чом, чом не прийшов, як же місяць не зійшов“.

А вже справжньою бурхливою оплесками і криками — „Браво! Браво!“ та „ще, ще!“ привітали всі п. п. Лихолай і Наливайко за чудове виконання дуєтом зворушливих пісень „Місяць на небі, жду тебе, коханий“, та „Під віком розцвів зелений молодий бузок“.

Усім виконавцям того прекрасного концерту і братчикам, очоленим п. Грозовим, належить щира подяка за проханням повторити цей концерт на храмовому святі Свято-Троїцької катедрі 9-го червня ц. р.

П. С.

Проф. Олександр Смакула дістав нове відзначення за заслуги для фотографії

Нью Йорк. — „Американське Товариство журнальних фотографів“ призначило „Спеціальну Технічну Нагороду“ — Спеціал Технікел Евард — видатному українському вченому, професорові Масчутзетського Інституту Технології Олександрові Смакулі за його „удосконалення техніки протирефлексійних плівок, що робить яскравішими образи та зможливлює новітні конструції плінок“. Ту нагороду вручили проф. Смакулі в середу 29 травня ц. р. в Міжнародному Карнегі-Центрі при 345-й 46-та вул. Проф. Олександр Смакула, що походить із Збаражчини у Західній Україні з селянської родини, студіював фізику, математику й хімію в університеті в Геттінгені у Німеччині, а після того працював в лабораторіях і дослідних

інститутах в Геттінгені, Гайдельбергу і в Сні, у світовій фабриці оптичних приладів Цайза. За свій винахід безвідблискової „п-о-о-ерхні“ — видатному українському вченому, професорові Масчутзетського Інституту Технології Олександрові Смакулі за його „удосконалення техніки протирефлексійних плівок, що робить яскравішими образи та зможливлює новітні конструції плінок“. Ту нагороду вручили проф. Смакулі в середу 29 травня ц. р. в Міжнародному Карнегі-Центрі при 345-й 46-та вул. Проф. Олександр Смакула, що походить із Збаражчини у Західній Україні з селянської родини, студіював фізику, математику й хімію в університеті в Геттінгені у Німеччині, а після того працював в лабораторіях і дослідних

РЕЗОЛЮЦІЇ

СХВАЛЕНІ 8-МІМ ДЕЛЕГАТСЬКИМ ЗІЗДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО СОЮЗУ ЗСА, 11-го ТРАВНЯ 1968 РОКУ В НЬО ЙОРКУ

1. 8-ий Делегатський Зіздом Українського Народу на Батьківщині. 6) Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі та президента Микола Лихолай, в) Українську Національну Радіу та г) Північний Орган, г) Ієрархія Українських Церков, д) Центральний Комітет Українського Національно-Державного Союзу й усі його крайові організації, е) Українські наукові установи й організації, що стоять на позиції Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі.

2. 8-ий Делегатський Зіздом підкреслює основні принципи ідеологічної платформи У. Н. Д. С., а саме: що Україна, після перемоги Московією Української Народної Республіки, є під московською комуністичною окупацією і що, зв. УССР є лише фікцією, створеною Московією, щоб легше апропадувати в блуд світову опінію та улегшувати колоніальний визиск. Тому УНДС стоїть непорушно на принциповому ворожому становищі однаково супроти Москви як і супроти призначених нею ставленців в Україні, які слухаючи виконують накази Москви та допомагають їй у її колоніальній політиці супроти українського народу.

3. Український Національно-Державний Союз є проти всіх концепцій та посушень, які хоч би в найменшій мірі заперечували чи захитували цю нашу принципову позицію та які могли б полатити дезорієнтацію щодо справжнього характеру УССР і її уряду.

4. 8-ий Делегатський Зіздом вважає, що місцю української вільної громади є: а) зберігати, плекати й поширювати українську самостійницьку політичну думку, чого українці на Батьківщині не можуть робити, б) систематично інформувати вільний світ про сьогоднішній окупаційний стан, в якому знаходиться Україна, в) інформувати той вільний світ про наявність Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, безпосереднього спадкоємця дії законного Уряду Української Народ. Республіки, обраючи вільними голосами в Україні та який є єдиним у

рівним репрезентантом українського народу, г) добути про збереження української особистості в країнах нового поселення і г) творити трикутний культурний цінності.

5. 8-ий Делегатський Зіздом рішуче протестує проти жорстокого політичного — поліційно окупаційно терору в Україні, русифікації і всебічної економічної її експлуатації. Зокрема рішуче протестує проти: а) арештів та переслідувань українських письменників і діячів української культури, б) вивозу української молоді поза Україну з метою асиміляції та послаблення національної субстанції в Україні, в) дискримінації українців, що проживають поза Україною й вимагає тих самих культурно-національних прав, якими користуються росіяни в Україні, г) знищення українських історичних і культурних пам'яток чи вивозу їх у Московію, г) насичування України московськими книжками, газетами та журналами, д) надсилання в Україну московських службовців, професорів і вчителів, н) пля нового й систематичного нехтування культурними й економічними потребами українського народу, упрямий окупаційної політики Московії і корінної Московщини.

6. Стоячи твердо на ідеологічних позиціях Української Народної Республіки, 8-ий Делегатський Зіздом закликає українців підтримувати Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі морально й матеріально.

7. 8-ий Делегатський Зіздом закликає до консолідації усіх українських самостійницьких угруповань та до найтіснішого об'єднання включно зі всіма людськими й матеріальними ресурсами української спільноти у вільному світі — навколо Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі.

8. 8-ий Делегатський Зіздом закликає українських громадян і громади, які солідаризуються з ідеями й цілями У. Н. Д. С. ставати в ряди нашого Союзу.

Президія Зізду:

Іван Крамаренко

Голова

Яків Фартушник

Секретар

Натоліцький Архипіскуп виголосив проповідь в протестантській катедрі в Нью Йорку

Нью Йорк. — Католицький Архипіскуп Нью Йорку Теренс Дж. Кук в неділю 2-го червня виголосив проповідь в Єпископальній Катедрі св. Івана, прославив св. Духа, щоб допомогти розв'язати міську кризу в цій країні. Це була перша в історії проповідь католицького духовника в протестантській катедрі. До 10 тисяч вірних промовляв і поспівав Нью Йорк Джан Ліндеї про звіт Президентської Комісії в справах громадянських заворушень, які були

минулого літа в численних американських містах. Промови католицького архипіскопа в протестантській Катедрі та митрянина, посадила Ліндея, були історичними подіями. Вони були наслідком християнської співпраці в дусі Єкуменічного Собору. Посадник Ліндеї називав уривок із промови якого-то д-ра Мартіна Лютера Кінга, яку він виголосив 3-го квітня ц. р., і в якій висловлював віру в Божу справедливість, яка має зацвітати на землі з волі св. Духа.

ВІСТІ З ВІДНІ

День солідарності у Відні

На звернення Президії Секретаріату СКВУ, "Союз українців Австрії" закликає українське громадянство м. Відня на спільне відзначення "Дня солідарності з українським народом", на неділю, 28-го квітня 1968 р. Сходилися відкрити віце-президент США п. мгр. Юліан Костюк. Передавши присутнім зміст звернення Президії Секретаріату та її заклик до українців у вільному світі для їх духовного об'єднання в цей день із українським народом на рідних землях та з оборонцями його прав і гідності, які караються в таборах тяжкої примусової праці, п. мгр. Костюк передав слово для доповіді п. М. Івановичеві.

В добре опрацьованому рефераті доповідач висвітлює присутній теперішній стан на Україні на підставі документів, які дійшли до нас в останньому часі з України, підкреслюючи ту неустрашиму боротьбу українського народу за свою національну гідність, якої ми тепер свідками. Не зважаючи на довгі роки московсько-большевицького терору та намагання систематичного нищення українського народу, національна свідомість зростає на Україні, українська мова, яка виростає і виховалась в радянських школах та в комуністичних молодіжних організаціях, явно і недовольно бореться за українськість України та проти її насильної русифікації. І хоч посилалися нові арешти нашої молоді інтелігенції та нові заарештування до кінця квітня, — то це молоде покоління відмовилося капітулювати перед страхом. Його гідна і відважна постає перед судом та на засіданні викликає відвагу і в далішніх кругах українського народу, які стійко маніфестують в обороні підсудних. Одним із найвідважніших з поміж них, це український журналіст і критик Вадим Чорновіл, якому зазначено велику кількість матеріалів про 20 заарештованих українських науковців, письменників і т. п., яка курсувала в Україні у відносинах, а тут у вільному світі вишика друком в Першій Українській Друкарні в Парижі. Чорновіл, — це один з тих, які підняли голосний протест проти безправства і сваволі КГБ і які зважилися протестувати перед найвищими партійними

і державними інстанціями окупаційного режиму в Україні. Поділяючись з присутніми змістом книжки Чорновіла "Інше з розуму" та іншими інформаціями, які дійшли з-поза залізної заслони, доповідач прийшов до висновку, що всі ці відомості затверджують в нас віру і надію, що воля України стане вже завтра дійсністю, бо де з свідомі жертви, там не встоїть ніяка ворожа сила! Однак, ці потрясучі інформації, які дійшли до нас з України, вимагають від нас всіх повної мобілізації на захист наших поневолених, але незламних братів. Треба нам всім включитися в необхідну акцію перед міжнародними інстанціями та серед громадянства вільного світу, до якої нас кличе Секретаріат СКВУ!

Після доповіді, яку присутні вислухали з увагою, прийнято одностайно резолюцію, як вислів протесту проти московсько-комуністичного терору на Україні, та вияв нашої солідарності із українським народом та з його невинною боротьбою за волю і незалежність. "День солідарності" у Відні закінчено відспіванням всіми учасниками національного гімну.

Того ж дня о годині 10-й раю о. д-р Бенедикт Сютник відправив в послуженні ще двох священників в церкві св. Влеса. Варвари з нагоди дня Службу Богу, а намірені українського народу.

"Фільмовий Вечір". З рамени Українського Культурного Т-ва "Буковина" у Відні відбувся 27-го квітня 1968 р. "Фільмовий вечір", на якому п. Дмитро Ракліцький висвітлював коротьорні фільми, накручені ним на "Світловій Виставі" в Монтреалі та під час його подорожі в 1967 році по Канаді і по США.

Не зважаючи на деякі технічні недоліки фільмів, треба з признанням відзначити ідейність та жертвенність п. Ракліцького, який не шкодував ні грошей, ні сил, щоб зберегти деякі дуже цінні моменти з культурного вкладу українців під час світової виставки в Монтреалі та із національного життя української спільноти в Канаді і в США.

Учасники "Фільмового вечора" дякували за це п. Ракліцькому рясними оплесками.

Прес-Служба США

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Втомлено совгаються ноги — ті маленькі босі і ті великі в чоботях... Падас перша велика прозора крапля. За нею друга, третя, хоч небо все ще ясне. Це краплини благодатного дощу спадають на ниви. Це дар з неба для розмоленних людей. Дар на Зелені Свята...

Всіх же нуги набожні пісні, все це стелиться під ногами, та вони вже вертають з процесією від "фігури". Несуть зогріті соняшники золотом голови, несуть зогріті молитовно серця.

РОЗШУКУЮТЬ ЗА 11 ОСОБАМИ, які безслідно пропали під час кількадесятих заворушень у Парижі. Стердила це спеціальна Комісія, покликана Сорбонським університетом, яка складається з студентів, професорів, лікарів та адвокатів. Та Комісія впродовж двох тижнів збирала матеріал від свідків, шпиталів і лікарів та батьків. Не можна дошукатися 11-ох осіб, дармащо під час отих заворушень стверджено, що тільки одна особа згинула, та й то сторонній глядач, що його хтось пробив ножем.

Головна Управа ОУА "Самопоміч" в Нью Йорку закликає Всіх Членів Відділів до численної участі в привітанні

Його Блаженства Верховного Архиспископа Нардінала

ИОСИФА СЛІПОГО в ТОРОНТІ, в днях 15-го і 16-го ЧЕРВНЯ ц. р.

При цьому повідомляємо наш Відділ, що з уваги на приїзд Достойного Гостя, ЗАПОВІДНИЙ на день 15-го червня ц. р. ДЕЛЕГАТСЬКИЙ ТІЗД ВІДВІДУЄТЬСЯ в днях 22-го і 23-го червня 1968 року.

Філадельфія, Па.

УСПІШНА ЗУСТРІЧ ЗЕМЛЯКІВ БОЙКІВЩИНИ

В суботу 11-го неділю, 25-го та 26-го травня відбулися успішні наради і Зустріч б. жителів Зах. Бойківщини. Від год. 4-ої до 7-ої веч. в суботу та від 10-ої до 1-ої в неділю на нарадах ширшої бойківської ради, а склад якої входять члени об'єднаного Комітету, ред. колегії та мужів довір'я, вирішено цілий ряд важливих справ, між іншим приступити до друку літературного збірника "Бойківщина" під начальною редакцією д-ра Василя Луцька та інтенсивно збирати матеріал до видання історичних та інших збірників і альманахів. Д-р Василь Луцький дав показ численної бібліографічної вистави про Бойківщину, в якій показано рідкісні видання про це верховинне племя.

Постановлено видавати кварталник "Бойківщина" в поширеному об'ємі, чергове число якого повинне вийти під ред. проф. О. Березницького. На днях вийдуть з друку карти з бойківською ношею. Нарешті проводили по черзі о. Ст. Дашо та мгр. М. Утриско.

В суботу вечором при участі 160 учасників відбулася в приміщеннях "Трибуна" Зустріч, яку відкриває молитвою голова Комітету о. Ст. Дашо, виголошуючи обідню слово про владу бойківців в національну скарибину. Вечором зі знаванням та легким дотепом проводила п. Олена Грабовенська, представляючи всіх промовців та виконавців програми. Складаючи привіт від центрального об'єднаного Комітету Бойківщини мгр. Митрополита Кир Амвросія та Єпископа Кир Ніла, обидва уродженці Бойківщини. Це племя дало теж першого єпископа в США, бл. п. Кир Сотера Органського.

На льотерії, між ін., були гарно розібрана тарілка роботи о. Ст. Даша і велика лялька в строю бойківця. Учасники Стріли розкодили пізно лялечі, повні мильних вражень з гарної програми та розмов із ближчими і далішніми країнами. Пані О. Грабовенська циро подякувала усім виконавцям, учасникам, а зокрема паням, які під проводом п-ні Л. Лопатинської підготували гостинну. Молитву відмовив о. сов. М. Варанецький.

В неділю, 26-го травня о год. 9-й раю в церкві Паря Христа о. Ст. Дашо відправив Службу Богу на інтенцію всіх земляків з Бойківщини із гарною проповіддю.

Численно зібрані на Службі Божій учасники Стріли зробили перед церквою кілька світиль.

До мистецького представлення бойківських днів приєднались члени Комітету і провід Філадельфійського Відділу.

М. У.

В ПОКЛОНІ КОМПОЗИТОРОВІ ЯРОСЛАВІ БАРИНЧЕВІ

(Враження з Концерту П та Любомира Мацицького у Кліфленді.)

Культурні імпрези на високому рівні стають, останнім часом, рідкістю в нашій громаді, тому концерт відомих наших співаків П і Любомира Мацицького, який відбувся тут 31-го березня в атлеті Шейф Джукінор Гай Скул, забили на ті сіро буденні дні справжнім мистецтвом.

Перша частина концерту складалася з творів Лисенка, Гнатюшина, Фоменка і ін., а й короною можна вважати знаменитий дует з опери Миколи Фоменка "Маруся Богуславка", який співаки закінчили цю частину програми.

Друга частина складалася виключно із творів Ярослава Баринчеві, пам'яті якого присвятили знаменитий концерт. Арі з оперет "Шаріка" й "Гуцулка" поновили слухачів мелодійністю та майстерністю виконання, що завершувалося аккомпаніментом концертмейстера Галини Голіської з Торонто. В цій частині концерту можна говорити про ідеальний контакт співаків із публикою, яка реагувала на все нюанси мистецького виконання. Повна драматизму "Пісня про кинтар", лірично-патетична "Серенада" з "Шаріки", напівжанр гуцульських мотивів, ари Кеєні, який дует Япа і Кеєні з "Гуцулки Кеєні" були найбільш хвилюючими моментами останньої частини програми. При кінці нагороджено виконавців сальваторіями та китицями квітів.

А дружина композитора складала гостям подяку за весь їхній труд над опрацьованими програми концерту та за жист наших мистців, які весь дохід з імпрези призначили на цілі Фонду ім. Ярослава Баринчеві. На її руки передали мистці сержанти китиці квітів, щоб зложити їх опісля на могилі незабутнього композитора.

Фрагменти концерту фіксує Івж. Гаврилук, щоб зложити їх згодом до документального фільму, над яким він працює.

Зустріч мистців з громадством Кліфленду, яка відбулась після концерту в одному з ресторанів, мала привітну, майже рідну атмосферу. Панство Мацицькі ділилися з присутніми своїми думками, враженнями та планами, зокрема тепло згадуючи проф. Баринчеві та його багаторітню працю на полі української культури. Д-р Лев Дубас від родини проф. Баринчеві, у коротких зворушливих словах подякував усім тим, які не втомлюються трудитися для збереження його пам'яті серед нашої спільноти.

Т-ий

Г. Грицик

ЛЕМІВЩИНА ТА ЇЇ МИСТЕЦТВО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ний у зв'язку з цією акцією Добровільний Комітет Охорони пам'яток архітектури України й досі малоавторитетний в справі збереження їх від нищення. А що вже говорити про насильно відірвану від України Лемківщину? Для союветського уряду її та її архітектури ніби й не існувало.

Отже, наш святий обов'язок також прилучитися до загальнонародного голосу, щоб і нам нападків не докоряли. За згаданою вже офіційною польською статистикою докладно відомо, що в нещасливій лемківській землі з 311 церков, які ще існували після другої світової війни, з 1956 році було вже лише 210. Нищення цих перлин нашої архітектури триває. З цих знищених до 1956 р. церков зруйновано п'ять пам'яток XVI - XVII ст. і 96 пам'яток наступних століть.

От чому саме тепер виставка "Лемківщина та її мистецтво" така важлива і дорожчезна для нас. Вона по-

казує, зокрема тепло згадуючи проф. Баринчеві та його багаторітню працю на полі української культури. Д-р Лев Дубас від родини проф. Баринчеві, у коротких зворушливих словах подякував усім тим, які не втомлюються трудитися для збереження його пам'яті серед нашої спільноти.

Кухня не могла настанити своїх смачних страв, людей, які беззастановно товпилися коло найближчих їдальні, тільки потім до неї потрапили, бо часто падав дощ з малими перестанками.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

Вислів, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорожчезної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

ІСПИТ ЗРІЛОСТІ НА КУРСАХ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. ЮРІЯ ЛИПИ В ТОРОНТІ, КАНАДА

Торонто. — 12 і 13-го квітня ц. р. після успішних письмових, відбулися тут успішні іспити зрілості. Зголосилося 38 кандидатів, 20 з 5-го "А" і 18 з 5-го "Б" курсів.

Кандидатів опитувала Іспитова Комісія в складі: голова — професор університету в Боффало, ЗСА, Зеной Саган, дир. Василь Володзький — українська література у відділі "Б", о. Марк Стефаній — українська католицька релігія, д-р В. Стебельський — українська література у відділі "А", і в обох відділах історія української культури, мгр. Ол. Матла — історія України, проф. д-р Я. Пастернак — археологія України і мгр. М. Лукавський — географія України.

На основі опитування Іспитова Комісія признала, що кандидати працювали суцільно, приписавши програми матеріал опанувати, вільно і поправно літературною мовою відповідати і подіях, як іраків, проф. Саган вирішив задачу Віри Гаміни, що вибрала тему — "Не покінчили мудрощами живий бувас нарід, а мечем прелків і духом проковів".

На підставі оцінок усіх відповідей і оцінок іспитових задач, голова Іспитової Комісії, проф. З. Саган, висловив учителям признання за

Відмінні: Ваврук Микола, Гаміна Віра, Гинч Катерина, Голіад Віра, Данієл Оксана, Кухарчук Юлія, Лапуста Христиня, Рибак Ярослав, Семенов Роман, Соловій Марія, Стефанюк Галина, Струганик Одарка, Чирська Ганна Віра і Шумська Ганна.

Дуже добре: Брехун Володимир, Бубела Константина, Вільк Марія, Корнута Оксана, Кочекан Степан, Криль Богдан, Малиновський Богдан, Павличко Марія, Павлюх Данила, Побіг Галина, Савка Ольга і Ярш Микола.

Добре: Величенко Степан, Волошанський Павло, Волошук Люба, Гринчишин Богдан, Непотоп Олена, Огородник Степан, Прве Василь, Сидор Олександр, Хичій Роман і Чамбул Ольга.

Задовільні: Матвій Богдан і Маткович Богдан. Одна кандидатка — Гріна Швейц, що закінчила Курси в навчальному році 1966/67, але під час матури проходила іспити на університеті — здала в січні 1968 року, і іспит зрілості здала з дуже добрим успіхом.

В письмових іспитах з української літератури мали кандидати до вибору одну з трьох тем. У відділі "А": 1. Література українського відродження.

2. Реалізм в українській літературі — в прозі та в драматургії. Головні його представники й їх творчість.

3. Романтизм на східних і західних землях України. У відділі "Б": 1. Картини та ідеї Св. Писма в творах Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки і Леоніда Мосендза.

2. Ідеал матері в новелі Василя Стефаніки "Марія", в повісті Леоніда Мосендза "Останній Пророк", в сонеті Б. Кравцевої — "Мати" і "Одвісь я" та у вірші Василя Симоненка — "Лебеді материнства".

3. На прикладах з історії доказати думки Леоніда Мосендза "Не покінчили мудрощами живий бувас нарід, а мечем прелків і духом проковів".

У святочній атмосфері того вечора матуранти одержали дипломи іспиту зрілості і традиційним студентським гимном "Gaudemus igitur" попрощали школу.

Нижньо-настроні звуки, якісь втягували матурантів у вир танку. Домінували герої вечора — студентки і студенти-матуранти, вчорашні учні Курсів Українознавства ім. Ю. Липи. В усіх учасників Вечір адієсних мрій залишив мильний спогад неповторних переживань.

Учитель

Президент Джансон домагається гострішого закону про продаж зброї

Вашингтон. — Президент Джансон 6-го червня заявив на виступі сенатора Роберта Кеннеді тим способом, що закликав Конгрес до 50-ох губернаторів стейтів, щоб схвалили гостріший закон про зброю продавачів зброї як той, який не дав не схвалював його проєктів під впливом представників доведених товариств та продавців зброї. Президент мусить, покищо, підписати той проєкт, який швидко схвалив Конгрес, але він внесе до Конгресу новий поправлення, ті самі, які Сенат мієть тому відкинув.

Теперішній настрій та домагастесь гострої заборони про давати руйніції і пальну зброю. Він вже давніше цього домагався, але Конгрес не схвалював його проєктів під впливом представників доведених товариств та продавців зброї. Президент мусить, покищо, підписати той проєкт, який швидко схвалив Конгрес, але він внесе до Конгресу новий поправлення, ті самі, які Сенат мієть тому відкинув.

НІЧЛИГИ В ТОРОНТІ

У днях від 14 до 16 червня ц. р. у зв'язку з приїздом на святкування в Торонті в честь Верховного Архиспископа Блаженішого

ИОСИФА СЛІПОГО

можете забезпечити собі листівку або телефонічно через українське подорожне бюро МАРКІЯНА КОГУТА.

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West, Toronto 4, Ont.

TEL: (Area Code 416) 535-2135 & 535-2138

В суботу, 15 червня, наше бюро буде відкрито для обслуговування до 12 год. ночі. У нашому бюро можете полегшити також усі справи їзди автобусами, залізницею і літаками.

МІЖНАРОДНІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

ТРИЗУБ — DUNFERMLINE

Чотирократний Чемпіон ЗСА

Чемпіон Шкотської Ліги у 1968 р.

у Філадельфії, дня 12-го червня, ц. р., год. 8:30 вечора

на John F. Kennedy Stadium

(102,000 сиджень), біля WHITTMAN BRIDGE

Ці змагання улаштує "Philadelphia Soccer Supporters Club".

Прийдіть і докажите, що Філадельфія має не тільки велику дружину але і велику публіку!

Вступ для дорослих 3.50 дол., для студентів 2 дол., діти до 13 р. — даром.

Головна Управа ОУА "Самопоміч" в Нью Йорку

закликає Всіх Членів Відділів до численної участі в привітанні

Його Блаженства Верховного Архиспископа Нардінала

ИОСИФА СЛІПОГО в ТОРОНТІ, в днях 15-го і 16-го ЧЕРВНЯ ц. р.

При цьому повідомляємо наш Відділ, що з уваги на приїзд Достойного Гостя, ЗАПОВІДНИЙ на день 15-го червня ц. р. ДЕЛЕГАТСЬКИЙ ТІЗД ВІДВІДУЄТЬСЯ в днях 22-го і 23-го червня 1968 року.

